

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึงการปกครองซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง มีอำนาจอิสระในการปกครองปกครองตนเอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2540 หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 282 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ทำให้สุขาภิบาลทั่วประเทศ จำนวน 981 แห่ง เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 และในส่วนของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ตั้งแต่การจัดตั้งเทศบาล ซึ่งสามารถทำได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย องค์การเทศบาลประกอบด้วย สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยกำหนดให้ทั้งสององค์กรมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน นอกจากนี้ พระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลไว้ในมาตรา 50 อีกด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ระบบการบริหารตั้งแต่โครงสร้างการบริหารงาน รูปแบบองค์กร บทบาทหน้าที่ขององค์กร วิธีการทำงาน ระบบบริหารบุคคล กฎหมาย กฎระเบียบรวมถึงวัฒนธรรม และค่านิยมซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญยิ่งในระบบราชการ ซึ่งรวมเรียกว่าวิธีการบริหารจัดการเทศบาล มีการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ (อมร อ่อนรัชชา. 2546 : 4)

เทศบาลตำบลหนองแสง ตั้งอยู่พื้นที่ของตัวอำเภอวาปีปทุม และตั้งอยู่บางส่วนของตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากตัวจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 40 กิโลเมตร มีพื้นที่ 2.31 ตารางกิโลเมตร ประชากรทั้งสิ้น 5,708 คน ชุมชนเมืองในเขตเทศบาลมี 7 ชุมชนได้รับการยกฐานะ พ.ศ. 2542 จากสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 เป็น “เทศบาลตำบลหนองแสง” (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่หก วันที่ 24 กุมภาพันธ์

2542) และ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2547 ปรับขนาดเทศบาลจากขนาดเล็ก เป็น “ขนาดกลาง” ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

ตามนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้คนไทยอยู่เย็นเป็นสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพมีสัมมาอาชีพและรายได้ทั่วถึง มีสุขภาพแข็งแรงและอายุยืนยาว จึงได้กำหนดนโยบายความปลอดภัยด้านอาหารขึ้นเพื่อรณรงค์และเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานอาหารไทยให้เป็นที่แพร่หลาย ตลอดจนเพื่อให้คนไทยได้บริโภคอาหารที่ถูกหลักสุขอนามัย กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญกับตลาดสด ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการซื้อขายสินค้าเพื่อการอุปโภคประเภทต่าง ๆ ตลาดสดจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ปัจจุบันมีตลาดสดในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการพัฒนาปรับปรุงตลาดสดให้มีมาตรฐานและถูกสุขลักษณะเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนในท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการพัฒนาปรับปรุงตลาดสดที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้นรวม 4 ด้าน คือ ด้านสุขลักษณะทั่วไป ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ โดยจะมอบรางวัล โล่ และประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ประกอบการตลาดสดที่มีผลงานดีเด่น เพื่อให้การพัฒนาปรับปรุงตลาดเป็นไปอย่างจริงจังต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติและจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการตลาดสดในการที่จะพัฒนาปรับปรุงตลาดสดของตนให้มีมาตรฐานและถูกสุขลักษณะดียิ่ง ๆ ขึ้น (เทศบาลตำบลหนองแสง, 2551 : 6-8)

เทศบาลตำบลหนองแสง ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาปรับปรุงยกระดับตลาดสดจนทำให้ได้รับรางวัลชนะเลิศตลาดดีเด่น ประจำปี 2548 ของจังหวัดมหาสารคาม หลังจากที่ได้รับรางวัลดังกล่าว เทศบาลตำบลหนองแสง ได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงตลาดสดมาเป็นลำดับ ในปี 2549 ได้มีการจัดตั้งชมรมตลาดสดขึ้น มีสมาชิกประกอบด้วยพ่อค้า แม่ค้าที่จำหน่ายสินค้าในตลาดสด ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 301 คน โดยชมรมตลาดสดเป็นผู้บริหารจัดการภายในตลาดสดเทศบาล และเทศบาลเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมงบประมาณเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน และได้รับรางวัลตลาดดีมีมาตรฐาน ต่อเนื่องกัน 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2551 ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา ยังไม่มีหน่วยงานราชการหรือเอกชนได้ดำเนินการศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสด เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัด

มหาสารคาม แต่อย่างใด จึงทำให้ผู้ศึกษาในฐานะดำรงตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลหนองแสง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยรับนโยบายจากคณะผู้บริหารเพื่อนำมาปฏิบัติอีกทอดหนึ่ง มีความสนใจที่จะทำการศึกษาลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาล ในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ว่าอยู่ในระดับใด และมีปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขอย่างไรเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาตลาดสดเทศบาลให้มีมาตรฐานอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

คำถามการศึกษา

1. ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีอะไรบ้าง
3. แนวทางในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาล ในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ ผู้ใช้บริการ ให้ได้มาตรฐาน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ โดยผู้ศึกษากำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลหนองแสง รองนายก - เทศมนตรี ที่ปรึกษานายก เทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแสง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองแสง ปลัดเทศบาล หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และพนักงานเทศบาลตำบลหนองแสงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

1.2 กลุ่มผู้ประกอบการ ประกอบด้วย สมาชิกชมรมตลาดสด ผู้ประกอบการตลาดสด จำนวน 301 คน ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 172 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่

1.3 กลุ่มผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย ประชาชนในเขตเทศบาล และประชาชนนอกพื้นที่ที่มาใช้บริการในตลาดสด จำนวน 400 คน ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการในครั้งนี้ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคือ ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ ใน 4 ด้าน คือ

- 2.1. ด้านสุขลักษณะทั่วไป
- 2.2. ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
- 2.3. ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค
- 2.4. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ ในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามให้ได้มาตรฐาน รวม 4 ด้าน ได้แก่

3.1.1 ด้านสุขลักษณะทั่วไป

3.1.2 ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

3.1.3 ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค

3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ ดำเนินการศึกษาดังแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลา 5 เดือน

5. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ โดยมีพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาท หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมหรือการกระทำต่างๆของบุคคลที่สังคมคาดหวังหรือกำหนดให้กระทำ โดยมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจและหน้าที่และสิทธิซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะหรือตำแหน่งทางสังคมของบุคคลนั้น และเกี่ยวข้องกับปทัสถาน ของธรรมเนียมและประเพณีของสังคม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาล ในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม หมายถึง การที่เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอ

วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของเทศบาล ในการพัฒนา ตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านสุขลักษณะทั่วไป หมายถึง การที่เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการพัฒนาด้าน โครงสร้างและหลังคาตลาดสร้างด้วยวัสดุทนไฟ แข็งแรงทนทานและมีความเหมาะสม พื้นและฝาผนังทำ ด้วยวัสดุถาวรแข็งแรง เรียบ ทำความ สะอาดง่าย ซึ่งภายในตลาดมีแสงสว่างและการระบายอากาศอย่างพอเพียงมีน้ำประปาที่สะอาด ใ้บริการอย่างพอเพียง สำหรับแผงขายอาหารสดต้องมีก๊อกน้ำไม่น้อยกว่า 1 ก๊อกน้ำต่อ 2 แผง และต้องจัดให้มีที่เก็บสำรองน้ำให้มีปริมาณเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน และมีน้ำ ดื่มสะอาดใ้บริการอย่างเพียงพอ รวมถึงมีการจัดเก็บสินค้า สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์เป็นระเบียบ เรียบร้อยไม่ให้เกะกะ รกรุงรัง หรือกีดขวางทางเดิน ความกว้างของทางเดิน ในตลาด ต้องมี ความกว้าง ไม่น้อยกว่า 2 เมตร มีวัสดุอุปกรณ์ระบบ ไฟฟ้าอยู่ในสภาพดีใ้การใ้และ เป็น ระเบียบเรียบร้อย

2.2 ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการจัดใ้มีที่รองรับมูลฝอยสาธารณะ และมีฝา ปิดมิดชิดอยู่ในสภาพดีเพียงพอและทำความสะอาดเป็นประจำ ไม่พบขยะมูลฝอยตกหล่นบน พื้นตลาด บริเวณแผงระบายน้ำ ทางเดิน ถนน ที่ตั้งที่รองรับมูลฝอยสาธารณะ และที่ตั้งที่พัก รวมขยะมูลฝอย ตลาดและบริเวณ โดยรอบ ไม่มีน้ำขังและและ รางระบายน้ำเสียเป็นชนิดราง เบ็ด และมีฝาปิดหรือตะแกรงเหล็กปิดสำหรับรางระบายน้ำรอบตลาดสามารถเปิดทำความสะอาด สะอาดได้ง่าย รางระบายน้ำเสียสามารถระบายน้ำได้ดี ไม่มีน้ำขัง ไม่อุดตัน ห้องส้วมแยกเพศ ชาย หญิง ออกจากกันเป็นสัดส่วน ภายในห้องส้วมสะอาด พื้นห้องแห้ง ไม่มีกลิ่นเหม็น และ มีการระบายอากาศดี อุปกรณ์ภายในห้องส้วมสภาพดีใ้การใ้ รวมถึงจัดใ้มีการทำความสะอาด ห้องส้วม และระบบการตรวจตราเป็นประจำ มีผู้ดูแลรับผิดชอบในการรักษาความ สะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยของตลาด มีการทำความสะอาดตลาด เป็นประจำ ใ้มีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาลอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.3 ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค หมายถึง การที่เทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการจัดใ้มีตราชั่งที่ใ้ มาตรฐานเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อ สินค้าประเภทอาหารและเครื่องใ้ที่เกี่ยวกับอาหาร จะต้องวางสูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร มีป้ายติดราคาตามที่กฎหมายกำหนดและ

วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของเทศบาล ในการพัฒนา ตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านสุขลักษณะทั่วไป หมายถึง การที่เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการพัฒนาด้าน โครงสร้างและหลังคาตลาดสร้างด้วยวัสดุทนไฟ แข็งแรงทนทานและมีความเหมาะสม พื้นและฝาผนังทำ ด้วยวัสดุฉนวนแข็งแรง เรียบ ทำความ สะอาดง่าย ซึ่งภายในตลาดมีแสงสว่างและการระบายอากาศอย่างพอเพียงมีน้ำประปาที่สะอาด ใ้บริการอย่างพอเพียง สำหรับแผงขายอาหารสดต้องมีก๊อกน้ำไม่น้อยกว่า 1 ก๊อกน้ำต่อ 2 แผง และต้องจัดให้มีที่เก็บสำรองน้ำให้มีปริมาณเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน และมีน้ำ ดื่มสะอาดใ้บริการอย่างเพียงพอ รวมถึงมีการจัดเก็บสินค้า สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์เป็นระเบียบ เรียบร้อยไม่ให้เกะกะ รกรุงรัง หรือกีดขวางทางเดิน ความกว้างของทางเดินในตลาด ต้องมี ความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร มีวัสดุอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าอยู่ในสภาพดีใ้การใ้และป็น ระเบียบเรียบร้อย

2.2 ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการจัดใ้มีที่รองรับมูลฝอยสาธารณะ และมีฝา ปิดมิดชิดอยู่ในสภาพดีเพียงพอและทำความสะอาดเป็นประจำ ไม่พบขยะมูลฝอยตกหล่นบน พื้นตลาด บริเวณแผงระบายน้ำ ทางเดิน ถนน ที่ตั้งที่รองรับมูลฝอยสาธารณะ และที่ตั้งที่พัก รวมขยะมูลฝอย ตลาดและบริเวณ โดยรอบ ไม่มีน้ำขังเฉอะแฉะ รางระบายน้ำเสียเป็นชนิดราง เปิด และมีฝาปิดหรือตะแกรงเหล็กปิดสำหรับรางระบายน้ำรอบตลาดสามารถเปิดทำความสะอาด ใ้ได้ง่าย รางระบายน้ำเสียสามารถระบายน้ำใ้ดี ไม่มีน้ำขัง ไม่อุดตัน ห้องส้วมแยกเพศ ชาย หญิง ออกจากกันเป็นสัดส่วน ภายในห้องส้วมสะอาด พื้นห้องแห้ง ไม่มีกลิ่นเหม็น และ มีการระบายอากาศดี อุปกรณ์ภายในห้องส้วมสภาพดีใ้การใ้ รวมถึงจัดใ้มีการทำความสะอาด ห้องส้วม และระบบการตรวจตราเป็นประจำ มีผู้ดูแลรับผิดชอบในการรักษาความ สะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยของตลาด มีการทำความสะอาดตลาด เป็นประจำ ใ้มีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาลอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.3 ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค หมายถึง การที่เทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการจัดใ้มีตราซั้งที่ใ้ มาตรฐานเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อ สินค้าประเภทอาหารและเครื่องใ้ที่เกี่ยวกับอาหาร จะต้องวางสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร มีป้ายติดราคาตามที่กฎหมายกำหนดและ

มองเห็นชัดเจนและเป็นปัจจุบัน รวมถึงให้มีสถานที่จัดบอร์ดให้ความรู้แก่ผู้บริโภคในเรื่องที่เกี่ยวกับอาหารปลอดภัย โภชนาการ และสุขลักษณะตลาด และที่สำคัญจัดให้มีจุดทดสอบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายและมีป้ายบอกชัดเจน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ หมายถึง การที่เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้กำหนดให้ผู้ค้าจะต้องแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และใช้วาจาสุภาพ โดยมีระบบการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ซื้อ มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ค้า เพื่อมาปรับปรุงตลาดให้มีมาตรฐานอยู่ในระดับที่สูงขึ้น 3. เทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

3. ตลาดสดเทศบาล หมายถึง ตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 เป็นอาคารถาวรหลังคามุงด้วยสังกะสี มีพื้นที่ประมาณ 3,400 ตารางเมตร ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ถนนกฤษมมานิต อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

4. สมาชิกชมรมตลาดสด หมายถึง สมาชิกชมรมตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าในตลาดสดเทศบาล

5. คณะกรรมการชมรมตลาดสด หมายถึง ผู้ดำเนินการตลาด ตัวแทนผู้ขายและผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับอนุญาตในการจัดตั้งตลาด ประเภทที่ 1 ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2542) ออกตามความใน พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือผู้ที่ได้ทำสัญญาในการเช่าดำเนินการต่อจากผู้ได้รับใบอนุญาต หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้งตลาดตามกฎหมาย เช่น องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กรุงเทพมหานคร เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้จากการศึกษาจะใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติตามบทบาทของเทศบาล ในการพัฒนาตลาดสดตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ให้ได้มาตรฐานอยู่ในระดับที่สูงขึ้นและเกิดความยั่งยืน รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ในด้านอื่น ๆ ต่อไป